

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025

THIRD SEMESTER

Subject: Sociology of India-I (SOCMJC-301)

Date: 18/12/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1. Discuss major social institutions in India and analyze the forces responsible for their transformation.
2. Explain the contributions of Dr. A. R. Desai in analyzing the Indian society.
3. Analyse Dr. B.R Ambedkar's views in understanding of Indian society with reference to his concept of social justice.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1. Discuss the contribution of Prof. Sharmila Rege on Indian Sociology.
2. Examine the changing nature of the Indian family in the context of globalization.
3. Discuss the views of Gail Omvedt and Irfan Habib on subaltern perspective.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a. Write a note on Mahatma Jotiba Phule's concept of Satya Shodhak Samaj.
b. Discuss M.N Srinivas's concept of Sanskritisation.
c. Describe G. S. Ghurye's theoretical perspective on Indian society.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)
१. भारतातील प्रमुख सामाजिक संस्थांची चर्चा करा आणि त्यांच्या परिवर्तनासाठी जबाबदार असलेल्या शक्तींचे विश्लेषण करा.
२. भारतीय समाजाच्या विश्लेषणात डॉ. ए. आर. देसाई यांच्या योगदानाचे स्पष्टीकरण करा.
३. भारतीय समाजाच्या आकलनात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या विचारांची चर्चा करा. आणि सामाजिक न्यायाच्या संकल्पनेचे विश्लेषण करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)
१. प्रा. शर्मिला रेगे यांचे भारतीय समाजशास्त्रातील योगदान स्पष्ट करा.
२. जागतिकीकरणाच्या पार्श्वभूमीवर भारतीय कुटुंबाच्या बदलत्या स्वरूपाचा अभ्यास करा.
३. सबाल्टर्न दृष्टिकोनाबाबत गेल ऑम्ब्रेट आणि इरफान हबीब यांच्या विचारांची चर्चा करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)
अ) महात्मा जोतीबा फुले यांच्या सत्यशोधक समाजाच्या संकल्पनेवर चर्चा करा.
ब) एम. एन. श्रीनिवास यांच्या संस्कृतीकरण संकल्पनेची चर्चा करा.
क) जी. एस. घुर्ये यांच्या भारतीय समाजावरील सैद्धांतिक दृष्टिकोनाचे वर्णन करा.